

Spaľovanie odpadu je zakázané – aj toho záhradného

Jedným z faktorov negatívne vplyvujúcich na kvalitu ovzdušia je aj spaľovanie záhradného odpadu. Biologicky rozložiteľný odpad (BRO) tvorí cca 40 až 50 % hmotnosti vzniknutého komunálneho odpadu, najmä v domácnostiach so záhradami. Po zime sa mnoho občanov pustí do jarného upratovania a začínajú zvonku. Odpad zo záhrad vnímajú ako prírodný, vhodný na likvidáciu spálením.

Nakladať s odpadmi v obciach a mestách môže ich pôvodca (vrátane bežných obyvateľov obce) len v súlade so všeobecne záväzným nariadením (VZN) obce / mesta o komunálnych odpadoch a drobných stavebných odpadoch. Hoci v minulosti to tak nebolo, dnes toto nariadenie nemôže povoľovať spaľovanie odpadu.

Spaľovanie odpadu, aj toho, ktorý vzniká v záhradách, je zakázané. Ak spaľujete odpad, porušujete minimálne jeden zákon. Vyplýva to zo zákona o odpadoch¹, zákona o ochrane pred požiarom² a Občianskeho zákonníka³. Prevádzky, ktoré môžu spaľovať odpad, musia splniť prísne emisné limity, technické a prevádzkové požiadavky, ktoré určuje vyhláška Ministerstva životného prostredia SR⁴.

Spaľovanie na záhrade nie je len legislatívny problém. Musíme si uvedomiť, že spaľovaním nenávratne zničíme hodnotné suroviny. V prípade biologických odpadov sa dajú jednoduchým spôsobom premeniť na kvalitné hnojivo plné živín a organických látok. Tieto sú nevyhnutné pri pestovaní akýchkoľvek plodín na záhrade. Spaľovaním poškodujeme aj naše majetky a zdravie. **Pri spaľovaní vlhkej biomasy unikajú do ovzdušia zdraví škodlivé plyny ako sú oxid uhoľnatý, uhľovodíky alebo dechtové látky.** Tieto môžu vo vyšších koncentráciách u ľudí vyvolať poškodenia nervového a imunitného systému a predstavujú riziko vzniku nádorových ochorení.

V prípade, že občan spaľuje odpad, hrozí mu pokuta. Podľa

zákona o odpadoch hrozí za takéto konanie pokuta pre občanov až do výšky 1 500 eur, pre právnické osoby od 4 000 do 350 000 eur. Pokiaľ sa jedná o biologický odpad (lístie, trávnu, drevný odpad, kuchynský odpad, pozberové zvyšky z pestovania atď.), tak najlepšie je tento odpad svojpomocne kompostovať prípadne odovzdať na zbernom dvore alebo mieste určenom obcou. V prípade, že obec alebo mesto nemá dostatočne zabezpečené nakladanie s BRO, môžu sa v rámci Operačného programu Kvalita

notiace kolá až do konca roku 2022. Zároveň je tu možnosť financovania projektov aj cez Environmentálny fond.

Dobрым príkladom, ako nakladať s BRO, je napríklad mesto Banská Bystrica. Zaviedlo jarný kampaňový zber BRO najmä za účelom zníženia množstva BRO

čanom. Samozrejme permanentné hnedé kontajnery na **BRO z domácností, t.j. kuchynský odpad a odpad zo záhrad**, ktorých vývoz je zabezpečený podľa aktuálneho harmonogramu, sú k dispozícii neustále.

Ďalším vhodným riešením sa môžu obce inšpirovať napríklad

životného prostredia zapojiť do výzvy „Zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov“ predložením projektu. Výzvy sú uvedené na stránke k operačnému programu. V roku 2022 sú plánované ešte tri hod-

ukladaného na skládke a ako prevenciu vzniku nelegálnych skládok. V stanovených dňoch tak občanom pristavilo veľkoobjemové kontajnery. Mesto zároveň o tom informovalo v brožúrke, ktorú distribuovalo všetkým ob-

čanom. Samozrejme permanentné hnedé kontajnery na **BRO z domácností, t.j. kuchynský odpad a odpad zo záhrad**, ktorých vývoz je zabezpečený podľa aktuálneho harmonogramu, sú k dispozícii neustále. Ďalším vhodným riešením sa môžu obce inšpirovať napríklad

V prípade záujmu poskytujú za drobný poplatok aj štiepkovanie konárov priamo v záhradách – a občanom tak zostane kvalitný mulč pre vlastnú potrebu.

Môžu nastať špecifické prípady, keď je z nejakého dôvodu (invazivity, rozšírenia špecifického škodcu) žiadúce záhradné zvyšky zlikvidovať osobitným spôsobom. Keďže však stále ide o odpad – komunálny odpad, povolenie na jeho spaľovanie môže vydávať iba príslušný orgán štátnej správy odpadového hospodárstva, a to podľa zákona o odpadoch. Musíme však podotknúť, že tento zákon v žiadnom prípade neumožňuje spaľovanie odpadu (dokonca to zakazuje) na záhradách alebo iných súkromných alebo verejných priestranstvách.

Aj napriek možným pokutám a porušovaniu zákonov, je spaľovanie záhradného odpadu stále rozšírenou „aktivitou“ v obciach, najmä v jarných mesiacoch. Týmto konaním však občania narušujú aj susedské vzťahy a v poslednom rade zhoršujú kvalitu ovzdušia uvoľňovaním znečisťujúcich látok s negatívnym dopadom na zdravie všetkých obyvateľov.

Jedným z projektov, ktorý sa zameriava na implementáciu konkrétnych opatrení na zlepšenie kvality ovzdušia a taktiež podporuje vzdelávacie, komunikačné a monitorovacie aktivity, je projekt LIFE IP – Zlepšenie kvality ovzdušia. Viac informácií nájdete na: www.populair.sk a www.dnesdycham.sk

(SAŽP)

1 - Zákon č. 79/2015 o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov

2 - Zákon č. 314/2001 o ochrane pred požiarom

3 - Zákon č. 40/1964 Občiansky zákonník

4 - Vyhláška č. 371/2015, ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch